

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ САСТАВНИХ ДЕЛОВА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ЗА 2011. ГОДИНУ
ДОМА ЗДРАВЉА ЋУПРИЈА

Број: 400-75/2012-01
Београд, 25.12.2012. године

САДРЖАЈ:

I	УВОД.....	2
1.	ПРАВНИ ОСНОВ, ЦИЉ И ПРЕДМЕТ РЕВИЗИЈЕ	2
1.1.	ОДГОВОРНОСТ РУКОВОДСТВА ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА	2
1.2.	ОДГОВОРНОСТ РЕВИЗОРА	2
1.3.	УСАГЛАШЕНОСТ СА СТАНДАРДИМА / ДЕЛОКРУГ РЕВИЗИЈЕ	3
II	ОСНОВ ЗА МИШЉЕЊЕ	3
III	МИШЉЕЊЕ	4
2.	СУБЈЕКТ РЕВИЗИЈЕ И ОДГОВОРНО ЛИЦЕ СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ.....	5
IV	НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ	5
3.	РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ И НАБАВКА ЛЕКОВА И МЕДИЦИНСКИХ СРЕДСТАВА КОЈИ СЕ ИЗДАЈУ НА ТЕРЕТ СРЕДСТАВА ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА (НА РЕЦЕПТ).....	5
3.1.	Рачуноводствени систем	5
3.1.1.	ЗАВРШНИ РАЧУН	5
3.1.2.	Рачуноводствене евиденције за лекове и медицинска средства која се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања (на рецепт).....	6
3.2.	Издаци за набавку лекова са Листе лекова и примања од издатих лекова на рецепт осигураним лицима РФЗО	7
3.2.1.	Поступак обезбеђивања лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања.....	7
3.2.2.	Уговарање са Републичким фондом за здравствено осигурање.....	9
3.2.3.	Набавка лекова који се издају на рецепт	11
3.2.4.	Примања од лекова који се издају на рецепт	13
3.2.5.	Издаци за лекове који се издају на рецепт	14
3.2.5.1.	Протокол о сарадњи у поступку снабдевања лековима за 2011. годину.....	15
V	ПРЕТХОДНИ ПОСТУПЦИ И КОРЕСПОНДЕНЦИЈА СА СУБЈЕКТОМ РЕВИЗИЈЕ ПРЕ ИЗРАЖАВАЊА МИШЉЕЊА.....	16
VI	ПРЕПОРУКЕ	16

И У В О Д

Извршили смо ревизију саставних делова финансијских извештаја Дома здравља Ћуприја у делу који се односе на издатке за набавку лекова са Листе лекова за осигурана лица Републичког фонда и примања од издатих лекова на рецепт, а у оквиру ревизије Завршног рачуна Републичког фонда за здравствено осигурање за 2011. годину и ревизије правилности пословања у 2011. години.

1. ПРАВНИ ОСНОВ, ЦИЉ И ПРЕДМЕТ РЕВИЗИЈЕ

Правни основ за вршење ревизије је дат у Уставу Републике Србије¹, Закону о државној ревизорској институцији², Закону о буџетском систему³ и важећим прописима Републике Србије, као и Годишњем плану ревизије за 2012. годину, који је донела Државна ревизорска институција, као и Закључку бр. 400-75/2012-01 о спровођењу финансијске ревизије Завршног рачуна Републичког фонда за здравствено осигурање за 2011. годину и правилности пословања за 2011. годину.

Предмет ове ревизије су делови финансијских извештаја Дома здравља Ћуприја који приказују финансијске информације о издацима за залихе робе за даљу продају (лекове који се издају на рецепт са Листе лекова за осигурана лица Републичког фонда) и примањима од продаје робе за даљу продају (издатих лекова на рецепт).

Циљ ревизије је био да се изрази мишљење о деловима финансијских извештаја Дома здравља Ћуприја који приказују финансијске информације о издацима за лекове који се издају на рецепт и примањима од издатих лекова на рецепт као и о правилности спроведених поступака набавки лекова у смислу Закона о јавним набавкама.

1.1. Одговорност руководства за састављање финансијских извештаја

За тачност података приказаних у овим финансијским извештајима одговоран је Зоран Миливојевић, директор, у складу са одредбама члана 71. Закона о буџетском систему.

Одговорност за састављање ових финансијских извештаја утврђена је сходно одредбама Закона о буџетском систему.

1.2. Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу извршене ревизије саставних делова финансијских извештаја, изразимо мишљење о наведеним деловима финансијских извештаја Дома здравља Ћуприја.

Нисмо вршили ревизију, нити смо издали извештаје о финансијским извештајима Дома здравља Ћуприја за претходне године.

Саставни делови финансијских извештаја који су предмет овог извештаја засновани су на завршном рачуну који је састављен у складу са прописима важећим у Републици Србији.

---

¹ „Службени гласник РС“, бр. 98/06

² „Службени гласник РС“, бр. 10/05 и 54/07

³ „Службени гласник РС“, бр. број 54/2009, 73/2010 и 101/2010

1.3. Усаглашеност са стандардима / делокруг ревизије

Државна ревизорска институција је постала члан Међународне организације врховних ревизијских институција 24. новембра 2008. године (International Organization of Supreme Audit Institution, у даљем тексту – INTOSAI) и преузела је обавезу да у свом раду користи Међународне стандарде врховних ревизијских институција (International Standards of Supreme Audit Institutions, у даљем тексту – ISSAI). До момента њихове имплементације на начин предвиђен Законом о Државној ревизорској институцији, за потребе обављања ревизије саставних делова финансијских извештаја Дома здравља Ћуприја коришћени су Међународни стандарди ревизије (IFAC – Међународна федерација рачуновођа), који се примењују у Републици Србији у смислу члана 2. Закона о рачуноводству и ревизији⁴. Ова могућност је предвиђена и стандардом ISSAI 100 – Основни принципи државне ревизије.

У овом случају коришћен је Међународни стандард ревизије 805 – Посебна разматрања – ревизије појединачних финансијских извештаја и одређених елемената, рачуна или ставки финансијских извештаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и обелодањивањима података у финансијским извештајима. Избор поступака заснован је на ревизорском просуђивању, укључујући процену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима. Приликом процене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и процена извршених од стране руководства, као и оцену целокупне презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да пруже основу за наше ревизорско мишљење.

II ОСНОВ ЗА МИШЉЕЊЕ

1. Као што је наведено у тачки 3.2.3. Набавка лекова који се издају на рецепт Дом здравља Ћуприја је:

- вршио набавку лекова са Листе лекова (лекови који се издају на рецепт) без спровођења поступака јавних набавки, са позивом на одредбе закона о јавним набавкама којима су прописане набавке на које се закон не примењује (члан 7. став 1. тачка 5) Закона о јавним набавкама). Наведене одредбе не могу се примењивати на набавку лекова који се издају на рецепт. На овај начин Дом здравља Ћуприја није поступио у складу са чланом 57. Закона о буџетском систему којим је прописано да уговори о набавци добара, финансијске имовине, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, морају бити закључени у складу са прописима који регулишу јавне набавке. Фактурисана вредност лекова издатих на рецепт који су набављени на овај начин износи 109.342 хиљаде динара и
- испостављао фактуре Републичком фонду за здравствено осигурање за лекове са Листе лекова (лекови који се издају на рецепт) које није обезбедио у складу са законом којим се уређују јавне набавке што није у складу са чланом 51.

⁴ „Службени гласник РС“, број 46/06

Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2011. годину којим је прописано да у циљу ефикасног и рационалног трошења средстава обавезног здравственог осигурања, аптека обезбеђује лекове у складу са Законом којим се уређују јавне набавке.

2. Као што је наведено у тачки 3.2.4. Примања од лекова који се издају на рецепт, Дом здравља Ћуприја је за 1.144 хиљада динара мање исказао примања од издатих лекова на рецепт и помагала на налог – конто 823000 у Извештају о извршењу буџета – Образац 5, што није у складу са чланом 10. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања и није усагласио примања за лекове на рецепт и помагала на налог како је опредељено Уговором о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину, број: 01/1 54-160/11-3 од 21.02.2011. године, са износом средстава који је Републички фонд за здравствено осигурање пренео здравственој установи сразмерно вредности испостављених фактура.
3. Као што је наведено у тачки 3.2.5. Издаци за лекове који се издају на рецепт, Дом здравља Ћуприја је исказао издатке за залихе робе за даљу продају – конто 523000 (лекове на рецепт и помагала) на терет средстава ООСО - колона 9 у Извештају о извршењу буџета – Образац 5 више за износ од 305 хиљада динара, што није у складу са одредбама члана 10. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања и није усагласио издатке за лекове на рецепт и помагала како је опредељено Уговором о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину, број: 01/1 54-160/11-3 од 21.02.2011. године (цена лекова са Листе лекова, трошкови издавања лекова и пореза на додату вредност), са износом средстава који је Републички фонд за здравствено осигурање пренео здравственој установи сразмерно вредности испостављених фактура.

III МИШЉЕЊЕ

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на финансијске информације имају питања наведена у тачкама 2. и 3. Поглавља II, Основ за мишљење, финансијске информације које приказују издатке за набавку лекова са Листе лекова за осигурана лица Републичког фонда и примања од издатих лекова на рецепт на дан 31.12.2011. године састављене су, у свим значајним одредбама, у складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања („Службени гласник РС“ број 51/2007 и 14/2008 - испр.).

По нашем мишљењу, због значаја питања разматраног у тачки 1. Поглавља II Основа за мишљење, активности набавке лекова са Листе лекова за осигурана лица Републичког фонда нису у складу са прописима који се примењују у Републици Србији.

Генерални државни ревизор

.....
Радослав Сретеновић

2. СУБЈЕКТ РЕВИЗИЈЕ И ОДГОВОРНО ЛИЦЕ СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ

Субјект ревизије је Дом здравља Ћуприја, Ћуприја, Кнеза Милоша бб. Матични број: 17688421, ПИБ: 105362284, регистарски број: 6193056066, шифра делатности: 85120.

Одговорно лице Дома здравља Ћуприја у периоду од 01.01. до 31.12.2011. године је вршилац дужности директора Зоран Миливојевић, уписан у судски регистар Трговинског суда у Крагујевцу, број регистарског улошка 5-264-00, дана 01.07.2008. године.

IV НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ

3. Рачуноводствене евиденције и набавка лекова и медицинских средстава који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања (на рецепт)

3.1. Рачуноводствени систем

Чланом 2. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/2009, 73/2010 и 101/2010) у тачки 9. уређено је да су корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање организације за обавезно социјално осигурање и корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (здравствене и апотекарске установе чији је оснивач Република Србија, односно локална власт).

Одговорност функционера корисника буџетских средстава утврђена је чланом 71. став 1. Закона о буџетском систему. Истим чланом у ставу 3. уређено је да функционер, односно руководилац директног, односно индиректног корисника буџетских средстава, може пренети поједина овлашћења на друга лица у директном, односно индиректном кориснику буџетских средстава.

На основу члана 74. Закона о буџетском систему индиректни корисник буџетских средстава и корисник средстава организације за обавезно социјално осигурање одговоран је за рачуноводство сопствених трансакција.

3.1.1. Завршни рачун

Календаром за подношење годишњих финансијских извештаја утврђеним чланом 78. Закона о буџетском систему је предвиђено да корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање годишњи финансијски извештај за претходну годину подносе Републичком фонду до 28.02. текуће године.

У члану 79. став 1. тачка 2) је прописано да Завршни рачун Републичког фонда за здравствено осигурање садржи и Годишњи консолидовани финансијски извештај Републичког фонда за здравствено осигурање са додатним напоменама, објашњењима и образложењима.

Годишњи финансијски извештаји организација за обавезно социјално осигурање се заснивају на консолидованим подацима садржаним у њиховим главним књигама и подацима из извештаја завршних рачуна њихових корисника.⁵

---

⁵ Члан 6. став 2. Уредбе о буџетском рачуноводству („Сл. Гласник“ РС, број 125/2003 и 12/2006)

Одредбом члана 5. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања („Службени гласник РС“ број 51/2007 и 14/2008 - испр.) прописано је да корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање финансијске извештаје достављају Републичком фонду за здравствено осигурање.

Чланом 10. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања прописано је да се у Обрасцу 5 – Извештаја о извршењу буџета уносе подаци у колоне 4 – 11, према броју конта из колоне 2 Обрасца, односно према опису из колоне 3 Обрасца. У делу I – Укупни приходи и примања, у колонама 6, 7, 8, 9, 10 и 11, садржани су подаци о оствареним приходима по изворима финансирања. У делу II – Укупни расходи и издаци у колонама 6, 7, 8, 9, 10 и 11, садржани су подаци о коришћењу средстава према изворима финансирања. У делу III – Утврђивање разлике између одобрених средстава и извршења, утврђује се укупан резултат пословања

Истим Правилником прописано је да Републички фонд за здравствено осигурање доставља консолидоване годишње финансијске извештаје Управи за трезор на обрасцу Извештај о извршењу буџета– Образац 5.

Републички фонд за здравствено осигурање је у Инструкцији за израду завршног рачуна за 2011. годину, 03 број 400-5/12 од 09.02.2012. године, део Контрола позиција на Обрасцу 5 – ближе уредио унос података у наведени образац којом су између осталог обухваћена примања од продаје лекова на рецепт осигураним лицима Фонда и примања остварена по основу учешћа осигураних лица Фонда за издате лекове на рецепт и медицинско-техничка помагала на налог. Истом Инструкцијом је ближе уређен и унос података укупних расхода и издатака према изворима из којих су обезбеђена средства за покривање одређених расхода. Подаци о расходима унети у Образац 5 у колони 9 треба да се упореде са подацима о пренетим средствима по наменама из Уговора који је Републички фонд обезбеђивао апотекама.

Овом Инструкцијом је предвиђено да Извештај о извршењу расхода који апотеке достављају на Обрасцу 5 представља и целовиту контролу наменске употребе средстава здравственог осигурања у извештајном периоду. Филијала Републичког фонда је у обавези да изврши анализу достављених података о извршеним расходима и исте упореди са пренетим средствима по наменама из уговора.

У Инструкцији је наведено да филијала Републичког фонда у току контроле образаца завршног рачуна од установе може да захтева све неопходне књиговодствене евиденције како би била у могућности да изврши проверу да ли су подаци исказани у обрасцима тачни.

Дом здравља Ћуприја је сачинио и доставио матичној филијали Републичког фонда за здравствено осигурање завршни рачун за 2011. годину на прописаним обрасцима.

3.1.2. Рачуноводствене евиденције за лекове и медицинска средства која се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања (на рецепт)

Одредбама члана 53. Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2011. годину прописано је да је апотека обавезна да води материјално рачуноводство

за лекове и медицинска средства која издаје на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

У поступку ревизије извршено је тестирање књиговодствене евиденције добављача, примања и издатака за лекове и помагала који се издају на рецепт/налог.

Утврђено је:

Дом здравља Ђуприја је успоставио рачуноводствене евиденције за набавку, издатке и примања за лекове и медицинска средства која се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања у складу са Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС“ број 20/2007... 110/2009)

3.2. Издаци за набавку лекова са Листе лекова и примања од издатих лекова на рецепт осигураним лицима РФЗО

3.2.1. Поступак обезбеђивања лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања

Чланом 43. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС“ број 107/2005, 109/2005 – испр. 57/2011) између осталог прописано је право на лекове са Листе лекова који се прописују на рецепт или издају на налог, а на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Републички фонд за здравствено осигурање донео је Правилник о критеријумима, начину и поступку за стављање, односно скидање лекова са Листе лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Службени гласник РС“ број 25/2011 и 60/2011).

Чланом 46. Закона о здравственом осигурању прописано је да у Листи лекова Републички фонд утврђује износ средстава који се обезбеђују из средстава обавезног социјалног осигурања, односно износ средстава које обезбеђује осигурано лице. Листа лекова представља саставни део Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Чланом 177. Закона о здравственом осигурању прописано је закључивање уговора између матичне филијале, односно Републичког фонда за здравствено осигурање и давалаца здравствених услуга.

Законом о здравственој заштити („Службени гласник РС“ број 107/2005, 72/2009 – бр. закон, 88/2010, 99/2010 и 57/2011) уређена је организација и спровођење здравствене заштите. Чланом 95. Закона о здравственој заштити прописано је да је Дом здравља здравствена установа у којој се обавља фармацеутска здравствена делатност на примарном нивоу а чланом 100. наведеног закона је прописано да фармацеутска здравствена делатност обухвата и промет лекова и одређених врста медицинских средстава на мало, а на основу плана за набавку лекова и медицинских средстава за редовне и ванредне потребе.

Права осигураних лица на здравствену заштиту уређују се уговором који се закључује на период за који се доноси буџетски меморандум, односно финансијски план Републичког фонда, а у изузетним случајевима се може закључити за једну календарску годину. Уговор се закључује на основу понуде даваоца здравствених услуга за обезбеђење програма и услуга

здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања, који је дат у облику плана рада даваоца здравствених услуга. Чланом 177. Закона о здравственом осигурању предвиђено је да се анексом може продужити уговор и у наредну календарску годину, а најдуже до ступања на снагу општег акта којим се утврђују услови за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга.

Финансијским планом Републичког фонда за здравствено осигурање за 2011. годину утврђен је износ планираних средстава за здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања (примарну, секундарну и терцијарну).

Републички фонд за здравствено осигурање донео је Правилник о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2011. годину („Службени гласник РС“ број 42/2011, 14/2011, 33/2011, 52/2011, 82/2011 и 2/2012 – у даљем тексту Правилник). На основу овог правилника закључују се уговори којима се обезбеђује здравствена заштита свим осигураним лицима.

Распоред средстава утврђује се предрачуном средстава за 2011. годину који је саставни део Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад.

Рок за закључивање уговора је 30 дана од дана ступања на снагу Правилника. Уколико давалац здравствених услуга не закључи Уговор о пружању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у предвиђеном року, , здравственој установи ће се плаћати само трошкови пружених здравствених услуга хитне медицинске помоћи (члан 90. Правилника).

Члановима 73. до 86. Правилника уређено је фактурисање и плаћање здравствених услуга. Обрачун накнаде здравственим установама из Плана мреже за извршене здравствене услуге уређен је члановима 77. до 87. овог Правилника. Чланом 74. Правилника прописано је да је давалац здравствених услуга обавезан да филијали достави фактуру у форми коју је утврдио Републички фонд, за пружене здравствене услуге на начин и у роковима како је то утврђено упутством о фактурисању здравствених услуга, лекова на рецепт и помагала која се издају преко апотеке.

Републички фонд за здравствено осигурање донео је Инструкцију за фактурисање услуга здравствене заштите и издатих лекова на рецепт у 2011. години број 450-487/11 од 01.04.2011. године. Наведеном Инструкцијом у делу II – Испостављање фактуре у тачки 9. одређен је начин издавања рачуна за издате лекове на рецепт и за издата помагала у апотеци као и рокови за фактурисање. Филијала Републичког фонда са апотеком и здравственом установом која у свом саставу има апотеку, закључује Уговор о издавању лекова на рецепт и одређених помагала осигураним лицима. За издате лекове на рецепт апотека испоставља фактуру на обрасцу који је утврђен софтверским пакетом Републичког фонда за здравствено осигурање (подсистем за издате лекове). У фактури се у складу са овом инструкцијом исказује наплаћена партиципација и за тај износ се умањује потраживање од Републичког фонда. Уз фактуре за издате лекове на рецепт обавезно се прилажу рецепти, односно налози за помагала. Рокови за фактурисање лекова према Инструкцији су до 20-ог у месецу за прву половину у месецу и до 5-ог за другу половину претходног месеца. Здравственим установама које фактуре нису испоставиле у утврђеном року не преносе се средства док се не ажурирају фактуре. Средства се преко филијала преносе здравственим установама сразмерно вредности испостављених фактура.

Контрола електронске фактуре у првостепеном поступку врши се на основу административних, логичких и медицинских критеријума. У другостепеном поступку контроле Филијала је дужна да врши контролу фактура у складу са важећим подзаконским актима Републичког фонда. После извршене контроле Филијала, у случају неправилности, фактуру у целости оспорава у складу са Правилником о рачуноводству Републичког фонда.

Здравствена установа је дужна да отклони недостатке у року од 5 дана од дана достављања оспорења.

На основу члана 184. Закона о здравственом осигурању може се образовати арбитража за решавање евентуалних спорова између филијала, односно Републичког фонда и давалаца здравствених услуга, а у вези са закључивањем, изменом и спровођењем уговора о пружању здравствене заштите. Арбитражу чине представници филијале, односно Републичког фонда, даваоци здравствених услуга, удружења здравствених установа, коморе здравствених радника и Министарства здравља.

Члановима 186. и 187. Закона о здравственом осигурању је прописано да Републички фонд за здравствено осигурање врши контролу правилности извршавања закључених уговора као и законитог и наменског коришћења финансијских средстава обавезног здравственог осигурања пренетих даваоцима здравствених услуга за остваривање законом утврђених права осигураних лица.

Републички фонд за здравствено осигурање је донео Правилник о контроли спровођења закључених уговора са даваоцима здравствених услуга („Службени гласник РС“ број 38/2006).

Контролу спровођења закључених уговора између филијала и даваоца здравствених услуга врше Дирекција, Покрајински фонд и филијале. Контролу спровођења закључених уговора врше службена лица- надзорници осигурања. Чланом 17. Правилника прописано је да о предложеним мерама надзорника осигурања одлуку доноси директор Републичког фонда, односно директор филијале који о томе обавештава директора Републичког фонда.

Законом о здравственом осигурању у члановима 240. и 243. прописане су казнене одредбе за здравствене установе уколико не обезбеде потребне лекове за осигурано лице, медицинска средства, имплантате и за Републички фонд ако не прихвати захтев даваоца здравствених услуга са којима је закључио уговор о пружању здравствене заштите из средстава обавезног здравственог осигурања за образовање арбитраже.

3.2.2. Уговарање са Републичким фондом за здравствено осигурање

Чланом 50. Правилника прописани су критеријуми за утврђивање накнада апотеци из Плана мреже за снабдевање лековима и одређеним помагалима као и уговорена накнада. Уговорена накнада за лекове обухвата цене лекова које су утврђене Правилником о Листи лекова који се прописују на терет средстава обавезног здравственог осигурања и трошкове промета на мало за издате лекове на лекарски рецепт у износу 12% који се обрачунавају на велепродајну цену лека. У оквиру уговорене накнаде признаје се и обрачунати порез на додату вредност. Истим чланом утврђено је да уговорена накнада за помагала обухвата трошкове промета на мало у износу од 4% који се обрачунавају на набавну цену помагала као и обрачунати порез на додату вредност. Изузетно, за лекове на лекарски рецепт који се користе за лечење ХИВ инфекције Републички фонд признаје трошкове промета на мало од 6% на велепродајну цену лекова.

Планирана средства за партиципацију утврђена су у висини наплаћене партиципације исказане у фактури за период јануар – новембар 2010. године и пројектоване на годишњи ниво.

Чланом 57. Закона о буџетском систему прописано је да уговори о набавци добара, финансијске имовине, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, морају бити закључени у складу са прописима који регулишу јавне набавке.

Чланом 54. Правилника уређено је да је Апотека обавезна да изда лек прописани на лекарском рецепту, а у случају да не располаже наведеним леком може издати други лек као замену, истог генеричког састава, исте или ниже цене, ако лекар изричито није написао да се изда прописани лек. Апотека води податке о врсти и количини издате замене лекова и о томе доставља филијали тромесечни извештај.

Коначни обрачун са апотекама врши се у складу са закљученим уговором, а према Инструкцији о начину и поступку спровођења коначног годишњег обрачуна припадајуће накнаде са даваоцима здравствених услуга за 2011. годину (03 број 54-5248/11 од 26.12.2011. године). Накнада се признаје у висини трошкова исказаних у фактурама по умањењу партиципације. Републички фонд за здравствено осигурање је 31.01.2012. године донео допуну Инструкције о начину и поступку спровођења коначног годишњег обрачуна припадајуће накнаде са даваоцима здравствених услуга за 2011. годину 03 број 54-5248/11-1. Инструкција је допуњена у делу који се односи на Изречене мере по основу контроле спровођења уговорених обавеза. У записницима о извршеној контроли, када се контролисани период односи на претходне године, изречене мере могу бити повраћај средстава или умањење преноса средстава за одређене намене.

Републички фонд за здравствено осигурање – Филијала за Поморавски округ закључила је Уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину број: 01/1 54-160/11-3 од 21.02.2011. године са Домом здравља Ћуприја.

Наведени уговор је закључен у складу са Правилником о листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања и Правилником о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања⁶.

Чланом 30. Уговора прописано је да је апотека обавезна да обезбеди потребну количину и асортиман лекова са Листе лекова за редовно и континуирано снабдевање лековима осигураних лица примењујући начела економичности и ефикасности.

Уговорена накнада за набавку лекова који се издају на рецепт и појединих помагала износила је 103.738 хиљада динара и то за:

- лекове на рецепт у износу од 101.038 хиљада динара
- поједина помагала у износу од 2.700 хиљада динара.

Партиципација је утврђена у износу од 21.680 хиљада динара и садржана је у укупној уговореној накнади. Износ партиципације је утврђен у складу са општим актом којим је утврђена Листа лекова, општим актом о садржају и обиму права на здравствену заштиту из

---

⁶ ("Сл. гласник РС", бр. 22/2008, 42/2008, 106/2008, 110/2008, 115/2008, 120/2008, 17/2010, 22/2010 и 80/2010)

обавезног социјалног осигурања и о партиципацији за 2011. годину и Предрачуном средстава за 2011. годину.

Чланом 1. Анекса I/11 Уговора број: 01/1 54-160/11-3-1 од 03.03.2011. године утврђено је да апотека испоставља филијали фактуру уз умањење од 10%, у складу са Протоколом о сарадњи у поступку снабдевања лековима за 2011. годину који је Републички фонд потписао са произвођачима лекова. Наведеним чланом апотека се обавезала да ће по извршењу плаћања појединачних фактура од стране Републичког фонда за здравствено осигурање извршити своју обавезу према велледрогеријама за испоручене лекове који се издају осигураним лицима на рецепт, у року од три дана од дана преноса средстава на рачун апотеке.

Републички фонд за здравствено осигурање је дана 05.03.2012. године са Домом здравља Ћуприја спровео Коначни обрачун за период 01.01. до 31.12.2011. године и 12.03.2012. године закључио Анекс Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину број: 01/1 54-285/12-3 којим је утврђен дуг по обрачуну у износу од 62.494 хиљада динара.

Табела 1: Преглед потраживања Дома здравља од РФЗО за издате лекове на рецепт (у хиљадама динара)

Р. бр.	Назив установе	Ненаплаћена потраживања за издате лекове на рецепт у 2010. години (дуг РФЗО из 2010. год.)	Фактурисана вредност лекова који се издају на рецепт за 2011. годину			Умањења потраживања од РФЗО по Протокол у о сарадњи у снабдевању лекова у 2011. години	Пренета средства од РФЗО за лекове издате на рецепт у 2011. години	Ненаплаћења од РФЗО за издате лекове на рецепт која се преносе у наредну буџетску годину	Набавна вредност лекова који су издати на рецепт садржана у фактурисаној вредности
			Фактурисана вредност лекова који се издају на рецепт за 2011. годину (са партиципацијом)	Наплаће на партиципација за издате лекове на рецепт у 2011. години	Фактурисана вредност лекова који се издају на рецепт за 2011. годину умањена за наплаћену партиципацију				
1	2	3	4	5	6 (4-5)	7	8	9 (3+6-8)	10
1	ДЗ Ћуприја	56.709	109.342	17.553	91.789	2.856	88.153	60.345	90.395

3.2.3. Набавка лекова који се издају на рецепт

Фактурисана вредност лекова издатих на рецепт износи 109.342 хиљада динара, а набавна вредност лекова издатих на рецепт садржана у фактурисаној вредности износи 90.395 хиљада динара. Набавна вредност лекова који се издају на рецепт исказана је по ценама лекова из Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, чији је режим издавања на рецепт.

Чланом 51. Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2011. годину прописано је да у циљу ефикасног и рационалног трошења средстава обавезног здравственог осигурања апотека обезбеђује лекове у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

У поступку ревизије је утврђено да Дом здравља набавку лекова који се издају на рецепт није вршио у складу са законом којим се уређују јавне набавке. Дом здравља се у објашњењу, као разлог за неспровођење јавних набавки лекова, позвао на члан 7. став 1. тачка 5) Закона о јавним набавкама у којем је прописано да се одредбе овог закона не

примењују на набавке добара које наручилац набавља ради даље продаје, ради прераде и продаје, као и ради пружања услуга трећим лицима на тржишту, под условом да наручилац нема искључива права препродаје или изнајмљивања тих добара, односно пружања услуга за које ће та добра користити.

Законом о здравственој заштити у члану 47. прописано је да се здравствене установе које се оснивају средствима у државној својини оснивају у складу са Планом мреже здравствених установа који доноси Влада, а чланом 48. је прописано да Дом здравља оснива општина, односно град. Чланом 95. Закона о здравственој заштити прописано је да је Дом здравља здравствена установа у којој се обавља фармацеутска здравствена делатност на примарном нивоу, а чланом 100. наведеног закона је прописано да фармацеутска здравствена делатност обухвата и промет лекова и одређених врста медицинских средстава на мало, а на основу плана за набавку лекова и медицинских средстава за редовне и ванредне потребе.

Републички фонд за здравствено осигурање је на основу члана 179. Закона о здравственом осигурању донео Правилник о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2011. годину. Чланом 50. наведеног Правилника су утврђени критеријуми за утврђивање накнаде апотеци из Плана мреже за снабдевање лековима и одређеним помагалима.

На основу утврђених критеријума Републички фонд за здравствено осигурање је са апотекама из Плана мреже закључио уговоре којима је уређено снабдевање осигураних лица лековима са Листе лекова који се прописују и издају на лекарски рецепт чиме су само апотекама са којима су закључени уговори дата искључива права за издавање лекова на рецепт и рефундирање трошкова насталих приликом издавања лекова на рецепт.

Дом здравља Ћуприја, захваљујући томе што издаје лекове на рецепт и рефундира трошкове набавке лекова из јавних прихода (од Републичког фонда за здравствено осигурање) има искључиво право које га издваја на тржишту од приватних апотека те се на набавку лекова који се издају на лекарски рецепт не може применити одредба члана 7. став 1. тачка 5) Закона о јавним набавкама.

Вредност фактурисаних лекова који су издати на рецепт за чију набавку у 2011. години није спроведен поступак јавне набавке износи 109.342 хиљада динара.

Утврђено је:

Дом здравља Ћуприја је вршио набавку лекова са Листе лекова (лекови који се издају на рецепт) без спровођења поступака јавних набавки, са позивом на одредбе Закона о јавним набавкама којима су прописане набавке на које се закон не примењује (члан 7. став 1. тачка 5) Закона о јавним набавкама). Наведене одредбе не могу се примењивати на набавку лекова који се издају на рецепт. На овај начин Дом здравља Ћуприја није поступио у складу са чланом 57. Закона о буџетском систему којим је прописано да уговори о набавци добара, финансијске имовине, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, морају бити закључени у складу са прописима који регулишу јавне набавке. Фактурисана вредност лекова издатих на рецепт који су набављени на овај начин износи 109.342 хиљада динара.

Дом здравља је испостављао фактуре Републичком фонду за здравствено осигурање за лекове са Листе лекова (лекови који се издају на рецепт) које није

обезбедио у складу са законом којим се уређују јавне набавке што није у складу са чланом 51. Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2011. годину којим је прописано да у циљу ефикасног и рационалног трошења средстава обавезног здравственог осигурања, апотека обезбеђује лекове у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

Препорука:

Препоручује се Дому здравља Ћуприја да набавке лекова са Листе лекова за осигурана лица Републичког фонда (лекови који се издају на рецепт) врши у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

3.2.4. Примања од лекова који се издају на рецепт

Чланом 34. Уговора о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину утврђена је накнада Дому здравља Ћуприја у износу од 103.738 хиљада динара која садржи цену лека из општег акта којим је утврђена Листа лекова, односно набавну цену помагала, трошкове промета на мало, обрачунати порез на додату вредност и партиципацију.

Табела 2: Преглед примања од лекова на рецепт и помагала (у хиљадама динара)

Редни број	Назив установе	Примања од продаје лекова и помагала који се издају на рецепт исказана у извештају о извршењу буџета - Образац 5 (ОП 5117 - конто 823 - ООСО-колоне 9)	Пренета средства од стране РФЗО-а			Разлика
			За лекове који се издају на рецепт умањена за обавезе за ПДВ	За помагала која се издају на рецепт умањена за обавезе за ПДВ	Укупно	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6 (4+5)</i>	<i>7 (6-3)</i>
1	ДЗ Ћуприја	86.900	81.624	6.420	88.044	1.144

Републички фонд за здравствено осигурање извршио је пренос средстава за фармацеутске услуге и материјале и помагала Дому здравља Ћуприја у износу од 95.087 хиљада динара.

Пренета средства умањена за обрачунати ПДВ износе 88.044 хиљада динара и састоје се из трошкова промета (марже) и цене лекова са Листе лекова и представљају примања од продаје лекова на рецепт из средстава ООСО.

Дом здравља Ћуприја је примљена средства од Републичког фонда за здравствено осигурање у износу од 86.900 хиљада динара, односно мање за 1.144 хиљада динара евидентирао у корист примања од продаје робе за даљу продају - Економска класификација 823000 и исказао у Извештају о извршењу буџета –Образац 5, ОП 5117 – Средства ООСО - Колоне 9.

Утврђена разлика у износу од 1.144 хиљада динара је настала искључивањем обрачунатог ПДВ-а садржаног у наплаћеној партиципацији – учешћу из колоне 9 – средства ООСО – Образац 5 уместо из колоне 11 – остали извори – Образац 5 у којој се у складу са Инструкцијом за израду завршног рачуна за 2011. годину, 03-број 400-5/12 од 09.02.2012. године исказује наплаћена партиципација – учешће.

Утврђено је:

Дом здравља Ћуприја је за 1.144 хиљада динара мање исказао примања од издатих лекова на рецепт и помагала на налог – конто 823000 у Извештају о извршењу буџета – Образац 5, што није у складу са чланом 10. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања и није усагласио примања за лекове на рецепт и помагала како је опредељено Уговором о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину, број: 01/1 54-160/11-3 од 21.02.2011. године, са износом средстава који је Републички фонд за здравствено осигурање пренео здравственој установи сразмерно вредности испостављених фактура.

Препорука:

Препоручује се Дому здравља Ћуприја да примања од продаје залиха (лекова који се издају на рецепт и помагала) исказује у Извештају о извршењу буџета – Образац 5 у складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања.

3.2.5. Издаци за лекове који се издају на рецепт

Дом здравља Ћуприја се Анексом I/11 Уговора број: 01/1 54-160/11-3-1 обавезао да ће по извршењу плаћања појединачних фактура од стране Републичког фонда за здравствено осигурање извршити своју обавезу према веледрогеријама за испоручене лекове који се издају осигураним лицима на рецепт, у року од три дана од дана преноса средстава на рачун апотеке.

Пренета средства од Републичког фонда за здравствено осигурање за фактурисане издате лекове на рецепт и помагала умањена за ПДВ и трошкове промета на мало (маржу), који су садржани у фактурисаној вредности према члану 34. Уговора, износе 79.051 хиљада динара.

Издаци за издате лекове на рецепт и помагала у Извештају о извршењу буџета – Образац 5, у периоду од 01.01. до 31.12.2011. године на ознаци ОП 5369 Средства ООСО – Колона 9 исказани су у износу од 79.356 хиљада динара што је за 305 хиљада динара више од средстава која је Републички фонд за здравствено осигурање пренео за измирење обавеза према веледрогеријама (пренета средства умањена за ПДВ и маржу). Према објашњењу, разлика је настала плаћањем обавеза за лекове и помагала из пренете марже.

Табела 3: Преглед издатака за лекове и помагала

(у хиљадама динара)

Редни број	Назив установе	Издаци за набавку лекова и помагала који се издају на рецепт - Образац 5 (ОП 5369 - конто 523 - ООСО - колона 9)	Пренета средства од стране РФЗО-а			Разлика
			За набавку лекова који се издају на рецепт умањена за обавезе за ПДВ и маржу	За набавку помагала која се издају на рецепт умањена за обавезе за ПДВ и маржу	Укупно	
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7 (6-3)
1	ДЗ Ћуприја	79.356	72.878	6.173	79.051	(305)

Утврђено је:

Дом здравља Ћуприја је исказао издатке за лекове на рецепт и помагала на терет средстава ООСО - Колона 9 у Извештају о извршењу буџета више за износ од 305 хиљада динара, што није у складу са одредбама члана 10. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања и није усагласио издатке за лекове на рецепт и помагала како је опредељено Уговором о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2011. годину, број: 01/1 54-160/11-3 од 21.02.2011. године (цена лекова са Листе лекова, трошкови издавања лекова и пореза на додату вредност), са износом средстава који је Републички фонд за здравствено осигурање пренео здравственој установи сразмерно вредности испостављених фактура.

Препорука:

Препоручује се Дому здравља Ћуприја да издатке за издате лекове на рецепт и помагала (залихе робе за даљу продају) исказује у Извештају о извршењу буџета – Образац 5 у складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања.

3.2.5.1. Протокол о сарадњи у поступку снабдевања лековима за 2011. годину

Републички фонд за здравствено осигурање закључио је Протокол о сарадњи у поступку снабдевања лековима за 2011. годину са Носиоцима дозволе за лек и Носиоцима дозволе за промет лековима.⁷ Овим Протоколом уређени су односи између Републичког фонда за здравствено осигурање, институције којој је Законом о здравственом осигурању поверена надлежност да врши јавна овлашћења у обезбеђивању и спровођењу здравственог осигурања и Носиоца дозволе. Носилац дозволе се обавезује да књижним одобрењем, у износу од 10%, умањи своје потраживање према велерогијама односно апотекама, за фактурисане лекове који ће бити издати на рецепт. Умањење цене лека за лекове са Листе лекова односи се само на онај део цене лека који сноси Републички фонд за здравствено осигурање према Правилнику о листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Протоколом је утврђен рок плаћања за ове испоручене лекове и то до 120 дана, а најкасније до 150 дана од дана пријема сваке појединачне фактуре.

Чланом 8. Протокола дефинисано је да Протокол ступа на снагу 01.03.2011. године, а односи се на снабдевање лековима испорученим од дана ступања на снагу Протокола до 31.12.2011. године.

Табела 4: Реализована умањења обавеза за лекове који се издају на рецепт по Протоколу РФЗО
(у хиљадама динара)

Подаци из књиговодствене евиденције ДЗ Ћуприја	Подаци из књиговодствене евиденције Филијале РФЗО	Разлика
1	2	3
2.932	2.856	76

⁷ Члан 2. Закона о лековима и медицинским средствима (Сл. гласник РС, бр. 30/2010 од 07.05.2010.) дефинише да је носилац дозволе за лек произвођач лека који има дозволу за производњу лекова у Републици Србији; заступник или представник иностраног произвођача који има седиште у Републици Србији; заступник иностраног правног лица које је носилац дозволе за лек у земљама у ЕУ или у земљама које имају исте захтеве за издавање дозволе за лек и који има седиште у Републици Србији; правно лице са седиштем у Републици Србији на које је произвођач пренео дозволу за лек, односно коме је дао право на стицање својства носиоца дозволе за лек из свог производног програма. Носилац дозволе за промет лекова, односно медицинских средстава на велико јесте правно лице које има дозволу за промет на велико коју је издало надлежно министарство.

Дом здравља Ћуприја је у својим пословним књигама исказао умањења обавеза за лекове који се издају на рецепт по Протоколу Републичког фонда за здравствено осигурање више за 76 хиљада динара. Према добијеном објашњењу одступање је настало из разлога што један део књижних одобрења која су потврђена од стране велерогија крајем године није обухваћен у Спроведеном коначном обрачуну Републичког фонда за здравствено осигурање са Домом здравља и Завршном рачуну Републичког фонда за здравствено осигурање. Дом здравља је умањео обавезе према добављачима за одобрене бонитете у 2011. години а потраживања од Републичког фонда за здравствено осигурање у јануару 2012. године.

V ПРЕТХОДНИ ПОСТУПЦИ И КОРЕСПОНДЕНЦИЈА СА СУБЈЕКТОМ РЕВИЗИЈЕ ПРЕ ИЗРАЖАВАЊА МИШЉЕЊА

1. Ради спровођења ревизије Консолидованог извештаја Републичког фонда за здравствено осигурање за 2011. годину, Генерални државни ревизор поднео је Захтев за приступ изворима података број: 400-75/2012-01 од 01. јуна 2012. године Дому здравља Ћуприја.
2. Дом здравља Ћуприја је доставио податке уз акт од 12.07.2012. године.
3. Нацрт Извештаја о ревизији саставних делова финансијских извештаја за 2011. годину Дома здравља Ћуприја је достављен.
4. Дом здравља Ћуприја је доставио Обавештење број: 5568/1 од 01.11.2012. године.
5. Предлог Извештаја о ревизији саставних делова финансијских извештаја за 2011. годину Дома здравља Ћуприја је достављен.
6. Дом здравља Ћуприја је доставио Обавештење број: 6034/1 од 14.11.2012. године.
7. Извештај о ревизији саставних делова финансијских извештаја за 2011. годину Дома здравља Ћуприја је достављен.

VI ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Дому здравља Ћуприја да:

1. *Набавку лекова са Листе лекова за осигурана лица Републичког фонда (лекови који се издају на рецепт) врши у складу са законом којим се уређују јавне набавке.*
2. *Примања од продаје залиха (лекова који се издају на рецепт и помагала) исказује у Извештају о извршењу буџета – Образац 5 у складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања.*
3. *Издатке за издате лекове на рецепт и помагала (залихе робе за даљу продају) исказује у Извештају о извршењу буџета – Образац 5 у складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања.*